

Debreczeni Független Ujság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Vidéken:

Hét napra . . . 1 kor. Egy hétra . . . 1 kor. 50 fill.
Három hónapra . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Feladvány szerkesztő:

II. MÓRICZ PÁL.

Kiadók és lapfajdosonok:

HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

DEBRECEN.

Piac-utca 47. és 48. szám.

Városi bérföldek hasznosítása.

Szegeden és — nálunk.

Midőn Kovács József debreczeni polgármester az új tisztikarral Debreczen ügyeinek élére állott, nevezetes beköszöntő beszédet tartott. Éppenséggel nem tartotta azt, a mit a boldogult Andrássy Gyula gróf, hogy *igérni nehéz, megadni könnyű*. Különösen a város pénzügyeinek a rendezését, gazdálkodásának biztos alapokra fektetését helyezte kilátásba; de bizony hetek, hónapok, évek mulnak és szomorúan kell tapasztalnunk, hogy minden marad a régiben.

Mi már felhívtuk a figyelmét, valamint a köztörvényhatósági bizottság figyelmét a különösen fontos gazdasági rendszerre, a város bérföldeinek miként való hasznosítására. Debreczen város, mint erkölcsi testület, tudvalevőleg egyik első birtokosa hazánknak. A határon belül, mint kívül vannak nagybirtokai, a melyeket a mai földéhes világban is potom nagy bérletekként hasznosít. Már pedig más feladat megoldását váránk e hatalmas erkölcsi testülettől. Az itt következő cikk, melyet a Szegedi Napló-ból vettünk át és Szeged város mint bérföld hasznosítását tárja fel, követendő példát nyújt a debreczeni

ügyek szűk látkörű, taplószívű intézőinek is, a kiknek legfőbb idejük az évtizedes mulasztásokon változtatni és a föld hasznosításával a faji- és a nemzeti érdekeket szem előtt tartani, mint ahogy Szegeden cselekszik; ugyanis a szegedi hasznosításról ezeket írják:

Szeged, a királyi szabad város, mint földesur, az ország legelső nagybirtokosai közé tartozik. A város határa a száznegyvenezer katasztrális holdat haladja, beleértve a közigazgatásilag nem hozzánk tartozó tápéi birtokot. *E nagy területnek a fele szegedi polgárok tulajdona; a másik felét pedig birtokolja a Szeged királyi szabad város, jogi személy. E nagy földesuri terület birtoklásának, kezelésének és hasznosításának módjával a város mindig úgy végzett, hogy nem a városi pénztár szorosan vett érdekeit, hanem a várost főtartó magyarság érdekeit vette figyelembe.*

Hatóságunk már akkor faji és nemzetiségi politikát csinált a földek hasznosítása alkalmával, amidőn még azt se tudta az ország, hogy az agrarizmus és az agrárszocializmus jelszava alatt milyen gondolatok rejtőzködnek. **A városi politika** — amely mindig elválasztandó ugyan az állampolitikától, de amely itt, a szegedi városi földekben nyilvánvalóan az állampolitikával egyetemben mutatkozik: **a magyar faj anyagi főtartása.** Itt van meg a mi erősségünk; ennél fogva neveznek bennünket magyar Moszkvának, ennél fogva neveződünk a magyarság fővárosának. *Nem béresekből és igáskocsi-*

sokból, nem lovászokból és kastélykapusokból áll az a negyvenkétezer főnyi magyar társadalom, mely a szegedi puszták földjén él.

Ismételjük azon már többször elmondott nézetünket, hogy a magyar alföldön nem magyar béresekre, hanem magyar gazdákra van szükség. *Ónálló és független polgárokra. Mert ez a független polgárság alkotja a magyarságot.* Mert ez a polgárság az, amelytől, amidőn Kossuth Lajos a haza szent nevében ezer katonát kért: küldött négyezret.

Semmi szükségünk nincs arra, hogy egy néhány tőkepezes és valóban nem tudni honnan idekerült tőkepezes birtokába jusson az a földterület, amelyen ma sok ezernyi magyar független megélhetését találja.

A forma, ahogy a város a földbirtokait kezeli, a legtulzóbb szocializmus tanának is megfelel.

Itt nem arról van szó és nem szabad arról szólnak lennie, hogy más kezelés esetén jobban hasznosulhatna ezen városi vagyion, mert itten nemzeti politika magvai vannak e földbe elvetve és habár olykor a buza elvetett magvából nem is kel ki a kalász, de negyvenkétezernyi lélekben nyíltan uralkodik a haza iránt való szent szerelem.

Magánember csinálhat a földjével azt, amit akar, de a város köteles megmaradni azon az állásponton, amely természetszerűleg és a fejlődés követelményeinek megfelelőleg állott elő. És a helyzet körülállásának nyugodt megismerése és a benne való dolgozás tette elfogadhatóvá és lehetővé azt, hogy tanyai népünk nemcsak hogy nem fo-

Idyll.

Válasz az előbbeni levélre.*

Írta: Ignacy Dabrowski.

Warsó, december 8 án.

Édes egyetlen Manyám!

Ejnye, Manya, Manya, hogyan is tudtál oly sokáig egész héten át hallgatni! Igaz, hogy úgy beszéltek meg, hogy minden vasárnapra várjak csak levelet, de el se képzeled, mennyire nehezemre esett ezt bevárni. Tudod mit, írj most ezentúl kétszer hetenként. Mindenben takarékoskodhatsz, csak ne bélyegeken, édesem. Én itt már Isten tudja, mikre gondolok. Természetes, hogy hiszem, hogy már egészséges vagy, irt nekem az orvos is, hogy már csaknem teljesen fölépültél és mégis (látod?) az ember mindig fél. Csak ne képzeled azt, hogy egészséged okoz gondokat nekem. Becsület-szavamra mondom, az orvos teljes gyógyulásodról biztosított, azt írja, hogy ha most egy kissé még köhögsz is, ne aggasszon, mert az rendesen így van kezelés közben. Es tudod-e, mit mondott még? Hogy ha megújul régi bajod, ne törődj vele, vissza szokott az térni még egy néhányszor, ha a

* Megjelent a »Debreczeni Független Ujság« folyó évi július hó 1. 180-ik számában.

tüdő rendben van, nem kell komolyan venni a vérzéseket. A te tüdőd pedig egészséges! Te pedig ki tudja, mire gondolsz. Az éppen nem jó, mert a sok töprengés csak ártani fog. Csak írj őszintén meg mindent, édes Manyám. A mint látod, én már semmitől sem félek, én már egészen bizonyos vagyok egészségedben és azért semmi sem ijeszt meg. Csak ird meg, hogyan érzed magad egyik-másik percedben. Bármily rosszul is éreznéd magad, rögtön írj róla, én ugy is tudom, hogy az csak pillanatnyi rosszullét és nem busulok nagyon miatta. Te csak légy nyugodt egyetlenem és emlékezz mindig az orvosunk szavaira, semmivel se törődj. És arra a vén asszonyra ne hallgass. Semmi sem igaz, a mit neked irt. Csak találkozzam vele, olyanokat mondok majd neki, hogy nem fog örülni rajta!

A kis szalonunkat csakugyan átadtam, de csak azért, mert a főnököm nagyon kérte falusi rokonai számára néhány napra. Nem tudtam nemet mondani neki. Látod fiacskám, ezért már talán egész biztosra várhatjuk a fizetési pótlékot új évre. Csakugyan nagyon jól megy itten dolgom és csak egy pillanatra se képzeled, hogy valamiben szűkölködöm. Tizenöt frtot kapok a kis szalonért. Ugy tervezem, hogy ezért a pénzért ottan délnek fekvő szobát bérelek, mert

az úgy látszik, igen fontos dolog. És lásd édesem, milyen jól összejártszott a véletlen, főnökömnek is nagy szolgálatot tettem, és te is sokkal jobban megleszel majd. És én itt, ebben a konyhában olyan pompásan élek, mint a mennyekben. Mindent úgy csináltam, mint irtad. Most hála Istennek van egy kis mellékkeresetem. Egy ügyvédi irodából kaptam régi aktákat, azokat másolom és hetenként nyolcz frtot kereselek. Szerencsére, most hivatalomban nem vagyok munkával tulterhelve és telik reá idő bőven. Hanem mesélek egy nagyszerű dolgot. Egyik kollegám ígérte, hogy egy kitűnő állást szerez a czirkuszban, mint jegyszedő. Képzeld csak esténként lennék elfoglalva 8-tól 12-ig és 25 frtot fizetnek havonta. Kitűnő eszme!

Csak sikerülne! Csak pénz miatt ne bándkj, lásd én itt könnyen tudok szerezni. Hiábavalóságokra természetesen nem kell kidobálni, de a mit az orvos rendel, mindjárt vedd meg édes Manyám. Mert hát különben semmit sem érne az egész kezelés. Most 47 frtot küldök egyelőre. Ne hidd, hogy talán hiányzott az a 3 frt az 50-hez, dehogyn! de tegnap este éppen mikor a pénzt csomagoltam, jött a szomszédunk és kért 5 frtot kölcsön. Nem tudtam megtagadni és azért téged rövidítettelek meg. Holnap már 55 frtot is küldhetnék, de nem akarlak to-

gadta el a szocializmus tanait, hanem az ugynevezett apostolokat rövid uton távolította el a köréből.

Nem kell feledni, hogy negyvenkétezer főnyi nép lakik odakint. Nem kell feledni azt sem, hogy ez a nép tisztán a magánvagyonából megélni nem bír, nem kell feledni, hogy a városi földek eladása következtében szükségszerűen előálló nagy birtokrendszer, homlokegyenest ellenkezője annak a magyar politikának, amely azt kívánja, hogy minden nagybirtok az alföldről telepítették át a nemzetiségi erdővidékekre és az alföldön ne amerikai koldusbot, hanem rendes megélhetés juthasson a honakotó magyar népnek.

Mi reánk debreczeniekre különösen tanulságos a Szegedi Napló ezen cikke. Debreczennek is megvan a maga fejedelmi nagybirtoka. Itt azonban néhány nagy bérlőt tart ki a város. Itt azonban senki nem gondol azzal, hogy sok ezernyi magyarnak, kisgazdának teremtsünk független megélhetést. Senkinek sem fájdul meg a szíve s lelke amiatt, hogy a fejedelmi birtokon béresként, kocsisként, nincsen szolgaként robotol a hét vezér véreből származó magyar. Azért ha Kovács József polgármester tényleg nagyobb szabású férfiu és nemzetének érdekeit áttekinteni képes, azt becsülni tudja, a városi bérföldeknek „természetes” hasznosítása, a kistanya rendszer bevezetése elől nem térhet ki. Ehez természetesen férfias erély és tajszeretet is szükségesek.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. július hó 5-én.]

Eredeti tudósításunk.

A képviselőháznak nevezetes napja volt a mai.

Nemcsak a tisztelt ház, de a politikai világ a legnagyobb érdeklődéssel várta az új-párt vezérének, Bánffy Dezső bárónak a beköszöntőjét. Mint budapesti tudósítónk je-

vább vártni, még azt hihetnéd, hogy nincsem pénzem. Különben új év után küldök újra, sokkal többet még, csak már rendezve lenne az a fizetési pótlék. A fűszeresnek nem fizetek most, még várhat.

Tudod-e már, hogy Dotecki nővére férjhez megy? Bizony. Az ünnepek után lesz már az esküvő. Valami könyvelő veszi el, azt mondják. De én nem igen hiszek benne, tudod ők mindig szeretnek nagyozni. Krajskiewskinnél kis leányka született. Keresztapául kértek fel, de lemondtam, mert az ilyen komaság mindig pénzbe kerül. Fölöttünk, a másodemeleti lakók kiköltöznek új évtől. Az asszony megfogott egyszer a lépcsőn és rendkívül szeretetreméltóan kérdészködött hogyléted felől. Különben már nincs semmi olyan elbeszélni való, a mi érdekelné. Legfeljebb az, hogy náunk igen kellemes, langyos időjárás van és hogy az ünnepekig elhordhatom még a felöltőt. Még nem is fűtöttem, egyetlen egyszer sem. Minek is? Egy este, mikor sokáig irogattam, másoltam, kissé fáztam, de mielőtt magamra vettem felöltőmet, azonnal melegelem lett.

Sehova sem járok, kár az időért. Szabad perczeimben Reád gondolok, édes angyalom és arra az időre, mikor te haza jössz. Hogyan is lesz az majd? Tudod, mit fogunk majd csinálni? Legalább egy hétre szabadságot veszek, hogy reggeltől estig

lenti: Bánffy báró rászolgált az érdeklődésre. Széles körűtekintésű és kemény kuruczvezérként mutatkozott be, a ki erős bedöngetni Bécs és a Lloyd-palotabeli Bizáncz kapuit... Az ellenzék zajos tetszéssel ünnepelte Bánffyt.

Bánffy előtt a Kossuth-párti Szathmári Mór szözlalt fel okosan, ügyesen.

Elnök Jakabffy Imre.

Lukács László pénzügyminiszter jelentését terjeszti be az ország több vármegyéjének nagymérvű adóhátraléka tárgyában.

Következik az 1904. évi költségvetés folytatolagos tárgyalása.

Szathmári Mór azzal kezdi beszédét, hogy a legmesszebb menő bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt, ennél fogva nem szavazza meg a költségvetést. (Helyeslés a baloldalon.)

Kubik Béla: Helyes! Csak a fejit, hogy meg ne santuljon!

Szathmári Mór támadja a kormányt helytelen pénzügyi, nemzetiségi politikája miatt. A nemzetiségek minduntalan ellenük foglalnak állást.

Wlad Aurél: Mióta?

Nessi Pál: Kinek ég a háza?

Wlad Aurél: Az enyém nem, de Szathmári urnak majd megmutatják az ő oláh választói, ellenségei-e a magyar államnak.

Olay Lajos: Nem tűrjük meg a magyar parlamentben az ilyen közbeszólást! Az ilyen embernek nincs helye, mars ki! Szegyet, gyalázat! (Nagy zaj, elnök csönget.)

Szathmári Mór: Jegyezze meg magának a képviselő ur, hogy az én oláh választóim tisztességes magyar érzelmű állampolgárok, akik mikor ide küldöttek, tudatában voltak annak, hogy az egyenlőség zászlójával jött ide, ahol az ő jogaiknak apostola lett. Teljesen átérzi a közbeszólás czélját; konkolyt akart hinteni, de ez itt nem fog termékeny talajra találni!

Wlad Aurél: Majd meglátjuk.

Szathmári Mór áttér ezután a kormány gazdasági politikájának bírálatára. Állami önállóságunk elleni támadásnak mondja a miniszterelnöknek az önálló vámterületre tett nyilatkozatát. Majd rátér a kortesjavaslatokra. Jöttek az állami tisztviselők, a vármegyei alkalmazottak, a vasutasok...

együtt lehessünk. Még az ismerőseinknek se mondom meg, hogy hazatérsz, nehogy zavarjanak bennünket. Csak erre gondolj, édes Manyám. Erre mindig. Az csak oly messze látszik, az a Karácsony, de meglásd angyalom, itt lesz az őihamar. Milyen boldogok is leszünk aztán! Igazán, én mindenáron szabadságot kérek. És tudod, mit teszünk aztán? Talán meleg idő lesz, akkor kiutazunk valamerre, talán Wilanow*-ba), vagy akár másfelé, úgy mint régente, emlékszel édes Manyám? Csak szép időnk lenne!

És ha talán elfáradnál az uton. ne féj, majd én viszlek karjaimon, hiszen az nem baj. Hiszen elég erőteljes vagyok, talán mért-földekre is el tudnák vinni. És tudod e, ha nem is akarnál, ha nem is lennél fáradt, ha egészen egészséges lennél, még akkor is vinnék itt-ott egy-egy darabkán.

Csak jere, jere már mielőbb haza. Olyan furcsán érzem magam, mint talán soha ez életben és ha nem restelleném a dolgot, úgy sirnék itten egymagamban, mint egy gyerek.

Igazán Manyám — igazán!

Csókol számtalanszor és szeretettel ölel édes egyetlenem a te

Károlyod.

*J Wilanow királyi nyári lak Varsó mellett. Ott lakott Sobieski János lengyel király feleségével Marysiankával.

Kubik Béla: A zsidók!

Szathmári Mór:... akiket lekötöttek a választásokra. Aztán a zsidók is, akik ígéretet kaptak kívánságaik teljesítésére. A választások idejére ezek az ígéretek is fogva tartják a zsidó választókat. A miniszterelnök minden újabb és újabb cselekedetével az örvény felé tolja alkotmányunkat, gazdasági, közjogi existenciánkat. Ismét foglalkozik a nemzeti kérdéssel, mely szinte egyike azoknak a kérdéseknek, mely rájja az állam testét. Az eddigi kormányoknak is meg volt a nemzetiségi politikájuk, de egyiké sem volt olyan veszedelmes közjogi életünkre, mint a jelenlegi. A galaczi ügyre tér ezután. A miniszterelnök csorbát ejtett az állam tekintélyén, mert saját alkotmányos jogunkat tette vitássá válaszával. Kérde, hogy lehet Magyarországnak tekintélye a külföld előtt, a mikor a magyar parlamentben folytonos közjogi támadásokkal kell az ellenzéknek foglalkoznia és amikor ezek a támadások éppen a saját kormányától jönnek. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon. Plósz miniszter körül többen hangosan beszélgetnek.)

Kubik Béla: Halljuk! Halljuk! Micsoda kongresszust artanak ott?

Elnök (csönget): Csendet kérek a Ház minden oldalán!

Szathmári Mór: Foglalkozik népnevelési reformjavaslattal. Örömmel üdvözlö, de azért még sem találja arra megfelelőnek, hogy azon államiságunk védbástyája felépülhessen. Oszlja az ankéten több képviselőtársának elhangzott véleményét. Nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslés.)

Wlad Aurél személyes kérdésben kijelenti, hogy felreértett szavait akarja helyreigazítani. Szathmári beszédében azt mondta, hogy az ország belső ellenségei a nemzetiségek.

Szathmári Mór: Ez nem igaz, ezt nem mondtam.

Wlad Aurél felolvassa a gyorsírói jegyzetet, mely után kijelenti, hogy ő hiva a magyar állameszmének, de nem annak, a melyet Bánffy Dezső báró képvisel s amely egyszerűen bele akarja olvasztani a nemzetiségeket a magyarságba.

Hock János: Ez az igaz, ez a helyes eszme! (Helyeslés a szélsőbalon.)

Wlad Aurél kijelenti továbbá, hogy ő magyar állampolgárnak született, de oláh nemzetiségét meg fogja mindig őrizni. Olay közbeszólására csak az a megjegyzése, hogy azt nem érdemelte meg.

Olay Lajos: Ez a ház a magyar parlament háza, itt csak magyar embernek van helye és gondoskodni fogunk róla, hogy ide más, mint magyar be ne jöhessen.

Wlad Aurél kijelenti, hogy az ily fel lépés nem változtatja meg az ő nézetét, melyet ezután is mindig férfiasan fog képviselni.

Elnök az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Bánffy Dezső beszéde.

A ház ma nagy várakozással leste Bánffy felszólalását. Szathmári Mór, aki előtte beszélt, valóságos áldozata volt ennek a felszólalásnak, mert tüzzel előadott beszédjét türelmetlenül hallgatták. Mindenki a hátsó padban ülő Bánffyt figyelte.

Mikor Bánffy bejött, ma is körülfozták az ellenzéki képviselők.

— Kegyelmes uram — szözl **Nessi Pál** — erős légy a kormánypárttal szemben. Üsd csak a fejét, hogy meg ne santuljon.

— Tudjátok — felelte Bánffy — nektek több szabad, mint nekem; én nem lehetek olyan erős. De csak a

formában nem; a lényegben erős lesznek.

A karzatok tele voltak. A főrendek karzatán *Ernusz* Kelemen.

Negyed egykor ért *Szatmári* beszéde véget. Olay Lajos kifutott a folyosóra Bánffyért, aki bejött, írásait elővette. Egyszerre zaj, mozgás, zsidongás támadt. Szatmárit alig lehetett hallani. A karzat figyelve állott fel. De lent az elnöki emelvényről *Rákosi* Viktor jelenti Bánffynak:

— Kegyelmes uram! Most személyes kérdések következnek, azután szünet lesz s csak azután jössz te.

Igy is volt. Csak szünet után beszélt Bánffy.

Szünet után.

Rákosi Viktor jegyző hangosan jelenti:

— Bánffy Dezső báró.

— Halljuk! halljuk! hangzik mindenfelé.

Bánffy Dezső báró először reflektál *Vlád Aurél* megjegyzésére, hogy azt a magyar állameszmét, melyet Bánffy vall, nem ismeri el. Ez az ő joga. De azt hiszi, más felfogás nem is lehet, mint az övé. (Ugy van!) Ha a jelenlegi körülmények keretén mozognak, lehet, hogy állam vagyunk, de nem magyar állam. (Helyeslés, taps az ellenzéken.)

Az egyéniségeknek adhatnak jogokat, de a **nemzetiségeknek** nem. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbalon.) Csak ez az egy politika helyes, ha magyar nemzeti állam akarunk maradni. (Helyeslés a balon.)

Ráter azután a költségvetésre s kijelenti, hogy a kormány iránti bizalmatlanságból nem fogadja el. (Élénk helyeslés a balon.) Egyéni felfogása ugyan az volna, hogy általánosságban el kell fogadni a költségvetést s ezért az appropriáczióval fölteheti a bizalmi kérdést. De itt egy gyakorlat van, mely bizalmi kérdésnek tekinti a költségvetést s ha ez nem is helyes, ehhez alkalmazkodik s a költségvetést nem fogadja el.

Reflektál azután a *Polónyi*—*Héderváry* esetre. Se *Polónyinak*, se *Hédervárynak* nem volt igaza egészen. Mikor ő (*Bánffy*) miniszterelnök lett, *Héderváry*, aki ellenjelöltje volt, fölajánlotta lemondását. Ő nem fogadta el. Igaz, hogy egyénileg semmi diszharmónia nem volt közöttük, de nem következik belőle, hogy a horvát állapotokkal meg lett volna elégedve. Emlékeztet arra az alkalomra, mikor ő a királlyal *Zágrábban* járt. Igaz, lelkes fogadtatás volt, de csupa horvát zászló volt kitűzve, alig egy-két magyar lobogó tűnt ki, erre tűzve a **fekete-sárga zászló is**. S nem a magyar királyt éltették, hanem azt kiáltották: **krilja hrvtisk**. Azután jött a magyar zászló elégetése. Ebből látta, hogy itt baj van. Nessi vádolja a horvát autonómia kormányzatát egyedül, hibáztatja a magyar kormányt is. (Ugy van! a balon.) Ő előterjesztést is tett a felségnek egy memorandumban a bajok orvoslására.

Az állami közösség törvényben van szabályozva 1868 óta. Végre is hajtatik, de csak betűben, szellemben nem. Mi elnéztük, hogy ott oly viszonyok származzanak, melyek ellenkeznek a törvényvel. A sajtó is úgy tárgyalta Horvátországot, mint az ex királyságot, pedig az semmi egyéb, mint nyolcz autonóm vármegyének csoportosulása. (Élénk helyeslés a bal és szélsőbalon.)

Rákosi Viktor: Ez a helyes közjogi felfogás.

Bánffy: Mikor miniszterelnök volt, sokszor mondta ezt a panaszkodó horvát képviselőknek. Egész nemzetek nőtt fel Horvátországban, mely az állami közösség alatt olyan jogokat keres, mely nem illeti őket.

Hock János: Külföldnek tekinti magát.

Bánffy: Ki tudták vinni, hogy horvát

utleveleket állítsanak ki a horvátoknak, pedig ehhez nincs joguk. A tengert is horvátoknak tekintik, pedig csak magyar tenger van. (Ugy van! a balon.) Még csak azt jegyzi meg, hogy *Polónyi* azon állítására, hogy ő (*Bánffy*) *Héderváry* miatt beadta volna lemondását, erre nem emlékszik. Annnyira nem emlékszik, hogy bátran ki is jelentheti, hogy nem is igaz. (Élénk derűtség.)

Horvátországban a szellem ma is oly rossz, mint volt azelőtt Magyarország iránt, *Kovacevicsnek* sokban igaza van. A fiatal-ságot kell magyar szellemben nevelni s az állami állásokba csak olyanokat kell kinevezni, akikben garancia van. Miniszterelnöksége korában hivatalos akta kapcsán kezébe került egy nyomtatott blanketta, melyen a horvát király volt rányomtatva. Ez az autonóm kormány tudta és hozzájárulása nélkül történt ugyan, meg is semmisítette, de világot vet az ellenőrzés hiányosságára. Más ilyen esetek is arra birták, hogy a horvát autonóm törvényeket lefordíttassa, ami már meg is történt. Nem vádák ezek a mai kormány ellen, sőt reméli, hogy mivel a volt bán ma a kabinet tagja, ezek az állapotok szánálatnak. Foglalkozik azután a horvát követelésekkel.

Nem szavazza meg a horvát autonómia kiadásokat, mert ellenséget táplálunk vele. Nem bizik *Héderváryban*, mert 20 évi bánáskodása alatt annyi közjogellenes botlást követett el, hogy a király előtt a magyar érdekeket megvédelmezni nem képes Ausztriával szemben.

Nemzeti követelések.

Ezután áttért a nemzeti követelésekre. Nem helyeselte a megindított harcot, mert gyöngének találta, de ha már megkezdtek, **érvényre is kellett volna emelni**. (Zugó tapsvihar.) A szabadelpvüpart kilenczes bizottságának működését értéktelen semmisnek nevezte, amely csak *Bécsnek* használt. — A nemzeti követelések dolgában nem szabad egyezzei 50 százalakra. A magyar kaszárnya feliratokra azt mondja, hogy a paritás értelmében a bécsi kaszárnyákon is szeretné a magyar feliratokat látni. (Helyeslés.) A diplomáciánk kizárólagos nyelvétül a németet nem ismeri el. Az eddigi is csak türt állapot volt. A német nyelv kizárólagosságát *sohasem ismerte el*. (Taps.) Az önálló vámterületre már 1896-ban gondolt, de a millénium teljesen elfoglalta és akkor ő annak megvalósítását 1903. évre balasztotta, hogy akkor megcsinálja. A most megállapított autonóm vámtarifa érdekeinek kárára van. **Ez törzszerű tönkrejuttatása az országnak**. (Percezig tartó taps és éljen.) Tiltakozik a kormány a külfölddel való kereskedelmi szerződés kötése ellen. A kormány meghamisítja az igazságot, ha azt állítja, hogy az ország nem akarja az önálló vámterületet. (Taps.) Csupán a kormány nem akarja. Aki az önálló vámterület ellen van, az Ausztria zsoldjában áll. A kiegyezést Ausztriával a 14. császárpáragrafus alapján megkötni lehetetlen. Emlékezik rá, hogy *Apponyinak* is ezt felelte miniszterelnök korában, amikor hozzá kérdést intézett. Válaszát a Ház akkor egyhangulag tudomásul vette. (Helyeslés.) A kormánynak nem lehet célja a hatalom megtartása, a nép leigázása és önmaga erősítése, **hanem csupán a magyar nemzet boldogítása**. — Mivel e törekvést nem látja a kormány cselekedeteiben, a költségvetést nem szavazza meg. (Hosszantartó taps, éljenzés, a szónokot a Ház minden oldaláról üdvözlök.)

Elnök bejelenti, hogy *Podmaniczky Frigyes* báró indítványt adott be, hogy a képviselőház az üléseit délután 3 óráig hosszabbítsa meg. E felett a holnapi ülésen döntenek. Ezzel az ülés véget ért.

Vármegyénk és közelvidéke.

Sóvágó Gábor meghalt.

Hajdúvármegye egyik közszeretében álló derék fiat vesztette el. *Sóvágó* Gábor hajduböszörményi ügyvéd élte delén meghalt. Tevékeny, hasznos élet után csukódtak örök álmra a szemei. Szülővárosában, mint a vármegyében tisztelték, szerették és becsülték ezt a dőlczeg magyar embert, a ki méltó ivadéka volt az ősi hajducsaládnak. Hajduböszörmény országgyűlési képviselőjéül is megválasztotta, természetesen függetlenségi programmal, mert *Sóvágó* Gábor a böszörményi, mint a vármegyei függetlenségi pártnak oszlopos tagja volt. Tevékeny szerepet töltött be a vármegyei közgyűléseken is. Utóbb a böszörményi református nagy egyház főgondnokául is megválasztotta. A takarékpénztárnál is ügyész volt. Kitünt, mint hü pártferfiu, mint szerető családapa és mint jó barát. Halála őszinte részvétet kelt vármegyészerte. Hosszasabb betegség után hunyt el és ma délelőtt temetik. Sirjánál *Benedek* János országgyűlési képviselő tart bucsuztatót. A hajduságon fenmarad a szép emléke a derék hajdu urnak, kinek a koporsójára *Papp Elek* országgyűlési képviselő helyez az országos független Kossuth-párt megbízásából nemzetiszin szalagos babérkoszorut.

Csendőr viszi aratni. A nagy aratási munkabeszűntetésből semmi sem lett, legalább mindeddig nincs baj. A munkások szorgalmasan vágják a rendeket. Csupán egyetlen arató munkás jelentette ki, hogy sztrajkol. Ez az egyetlen munkás *Orvos* Imre vámospécsi napszámos, aki *Rosenfeld* Józsefhez szegődött aratásra. A szerződés értelmében már most a csendőr viszi aratni *Orvos* Imrét.

Gróf Zichy Gézánál. A hajduszboszlói dalegylet küldöttsége, mely *Kovács* Gyula orsz. képviselő, dalegyleti elnök vezetése alatt dr. *Baltazar* Dezső alelnök, *Nabráczky* István vál. tag és *Tóth* Lajos karnagyból állott, csütörtökön délelőtt tisztelgett gróf *Zichy* Géza valóságos belső titkos tanácsosnál Tetétlenen, hogy a Szoboszlón rendezendő hangverseny ügyét megbeszélje a nemes gróffal. A zene és költészet ihletett lelkü apostola igazi magyar főuri vendégszeretettel fogadta a dalegylet küldöttségét, a mely elragadtatással hallgatta és élvezte *Zichy* gróf utólérhetetlen művészetét. Különösen nagy hatást és lelkesedést gyakorolt a gróf „Nemo” cz. most készülő magyar operájának „Rákóczi vallástétele” cz. remek részletének bemutatásával, melyet a dalárda egyik kiváló hangu baritonistája fog először énekelni Szoboszlón. A kik hallani szerencsések lehettek e gyönyörű zenei alkotást, rendkívül fölemelő hatásának mondják azt. *Zichy* gróf a küldöttség tagjaival ezután részletesen megbeszélte a hangversenyt, idejét és műsorát. E szerint a hangverseny október 23-án fog végbemenni.

Rendkívüli közgyűlés. Hajdúvármegye július hó 11-én délelőtt fél 9 óraker rendkívüli közgyűlést tart, amelynek egyetlen tárgya az 1804. évi X. t. cz. lesz, t. i. a vármegyei tisztviselők fizetésének kiegészítésére vonatkozó fizetési táblázat, a tisztviselők rangsorba való beosztása lesz. A központi választmány július 6-án délelőtt 9 óraker, az állandó választmány pedig 11 óraker tart ülést.

Megszűnt állatjárványok. Püspökiaányban a sertésvész, Nádudvaron a ragadós száj- és körömfájás megszűnt.

Eltűnt legény. Hajduszboszlóról *Szabó* Lajos 21 éves katonaköteles mintegy másfél hónappal ezelőtt nyomtalanul

eltűnt. Eltávozása alkalmával magára vette czifra fehér piros virágu uj szűrét, uj fekete nadrágját, kabátját és kalapját s azóta nem jött vissza. A rendőrség körözi. Azt mondják a katonáskodás elől szökött meg.

Az egyetemes tanítógyűlés.

Budapest, július 5.

(Távirati tudósítás.)

Mintegy kétezer tanító gyűlt össze az ország minden részéből a VI. egyetemes gyűlésre, hogy részben a saját sanyaru helyzetük javításáról, részben pedig a népoktatás érdekeiről tárgyaljanak. Az egész ország szimpátiája és érdeklődése kíséri a tanítók tanácskozásait, a mely a népoktatási törvény tervezett és a megvalósítás reformja folytán miodonképpen nagyfontosságú. Az egyetemes gyűlést vasárnap délután egy előkészítő tanácsülés előzte meg, amelyen a nagygyűlés vezetőségét választották meg.

Ma reggel hét órákor mintegy kétszáz vidéki tanító Kovács Vincze aradi tanító vezetésével báró Eötvös József szobra elé vonult, amelyre Minke Béla tanító szép, formás beszéd kíséretében, az egyetemes tanítógyűlés nevében koszorút tett. Innen valamennyien a Vigadóba vonultak, amelyet a tanítók és tanítónők már korán reggel zsúfolásig megtöltöttek. A terem, a karzatok, a lépcsőház, amelyen folyton hullámozott fel és le a tömeg, nagyon szép színes képet nyújtottak. Kilencz óra előtt valamivel a gyűlés vezetősége elfoglalta a helyét. A gyűlést egyelőre nem nyitották meg, mert vártak Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter megjelenésére, aki pont kilencz órákor az összegyűlt tanítóság riadó éljenzése mellett Zsilinszky Mihály államtitkár, Neményi Imre és Mortin Imre miniszteri tanácsosok, gróf Teleki Sándor és Bárczy István fővárosi tanácsnok kíséretében meg is jelent. Elhelyezkedtek az elnöki emelvényen, amire Somlyay József elnök megnyitotta a gyűlést s szép beszéd keretében üdvözölte az egyetemes gyűlésre összesereglett tanítókat és a kormány és a főváros képviselőit megjelenteket. A beszédet követő viharos éljenzés lecsillapultával felállt

Berzeviczy Albert miniszter és a következő beszédet mondotta:

Fogadja, igen tisztelt elnök ur és tisztelt tanítógyűlés a magam és a munkatársaim nevében a szíves üdvözléseért hálás köszönetemet. Mondanom sem kell, hogy nagyon szívesen jöttem körükbe. (Lelkes éljenzés.) Szívem mélyéből üdvözlöm Magyarország tanítóit, akik hazafiságok, tudások és tapasztalatok sugallatát követve, azért gyűltek egybe, hogy tanácskozás tárgyává tegyék népoktatásunk ugyszólván összes kérdéseit és hogy tőlük telhetőleg elővigyék annak az ügyét. Az 1896-iki egyetemes tanítógyűlésen előadója voltam az egységes nemzeti közoktatásügyi megvalósítására vonatkozó programnak. Biztosítom önöket uraim arról, hogy ma is felelős miniszteri állásomban is, ugyanazon az alapon állok. Amit akkor hirdettem, azt amennyire az alatt a rövid idő alatt lehetséges volt, igyekeztem meg is valósítani. (Perczekig tartó, óriási éljenzés és taps.)

A miniszter beszéde után Bárczy István fővárosi tanácsnok, a főváros területén a főváros nevében üdvözölte a tanítókat.

Bárczy István beszéde után a miniszter és a kísérete óriási ovációk között elhagyta a gyűléstermet.

Ezután áttértek a napirendre, amelynek első pontja: a tanítói fizetések rendezése. (Somlyay József elnök átadja a gyűlés vezetését dr. Göcz Józsefnek.)

Gábel Jakab, előadó, hosszabb beszéd kíséretében a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra:

1. Magyarországon felekezeti és községi tanítónak legalább két szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakáson és fél holdnyi kerten, vagy ennek megfelelő lakbéréen kívül 1200 koronánál kevesebb kezdő fizetése nem lehet.

2. Ezen alapfizetés 10 százaléka képezze az 5 évről 5 évre kijáró korpótléket.

3. Tanítói fizetés kizárólag készpénzben szolgáltatandó ki.

4. Ha az iskolát fenntartó hitfelekezet vagy polgári község e fizetés minimum megadására képtelen, fizetését az állam egészíti ki, hasonló eljárással, mint azt az 1898: XIV. törvényezik a lelkészekre szabályozza.

5. Amennyiben az ország rendes költségvetése keretén belül az eme fizetések kiegészítésére szükséges összegfedezet nem volna található, szavazzon meg az országgyűlés az eddigi öt százalékos iskolai pótdó helyett nyolcz százalékos, — e három százaléknál többetből származó bevétel tökéletesen fedezni fogja azt a többletkiadást, melyet az ily rendezés okozna, szemben azzal, amilyent a kormány javaslata okoz.

6. Azt a tanítót, akinek fizetését az állam egészíti ki, állásában a vallás- és közoktatásügyi miniszter erősíti meg.

7. Minden tanító hivatalba lépése előtt esküt tesz a királyi tanfelügyelő kezeibe a magyar alkotmányra.

Az előadó után Dobó Sándor (Hajdú-Böszörmény) beszélt, aki azt ajánlja a gyűlésnek, hogy mondja ki, hogy: A nagygyűlés hű marad az 1894. évi egyetemes gyűlésen kijelentett ahhoz az álláspontjához, a mely szerint a népoktatásügyi Magyarországon elsőrendű állami közügy, éppen azért az egységes nemzeti névnevelést az összes hazai népoktatás államosságától reményli és várja. A tanítók az 1893. évi IV. törvények között körülírt XI. fizetési osztályba soroztassanak. Az 1904. évi I. törvényezikben megállapított fizetéssel és korpótlékkal.

A következő szónok Száva János volt, aki azt ajánlja a gyűlésnek, hogy fogadják el változatlanul az V. egyetemes tanítógyűlésnek a tanítók fizetésrendezése ügyében elfogadott határozati javaslatát, amely a tanítóknak a XI. fizetési osztály három fokozatába való sorozását, követeli 200 korona ötéves korpótlékkal.

Száva beszéde után az elnök konstataálja, hogy még huszonegyen vannak szólásra előjegyezve. Azt proponálja, hogy mint-hogy ez a tárgy már amugy is ki van merítve, a gyűlés csak két szónoknak, Ember Károlynak és Földes Gézáknak engedje meg, hogy a tárgyhöz szólhassanak.

— Nem kell, nem kell! Egyhangulag elfogadjuk Száva határozati javaslatát! — kiáltoztak minden oldalról az elnök felé.

— Ugy látom — mondta dr. Gödö — hogy a gyűlés Száva János ur javaslatát magáévá teszi. Ehez képest tehát határozatilag kimondom, hogy az egyetemes gyűlés Száva János ur határozati javaslatát egyhangulag elfogadja. (Perczekig tartó, szünni nem akaró taps és éljenzés.)

Ezután áttértek a tárgysorozat második pontjának a tárgyalására.

Mi az ujság?

Gólya történetek. A nyár nemcsak czápatörténeteket szül, de gólyaesetekkel is kedveskedik az olvasóknak. Ime itt is két kedves eset: Gólya néni sokszor szeszélyesebb, mint bármely elkényeztetett, 40,000 korona fizetést húzó primadonna, vagy hőstenor. Sok házat, ahol pedig igen szívesen látnak vendégül és óhajtvá várják látogatását, következetesen elkerül, sok családnál pedig sokkal sürűbben kopogtat be, mint a

férfi és nő kívánják. Így történt ez Miatván is a napokban — mint a Szenitze és vidéke írja — hol Málík János bognármester felesége ezen örvendetes nap reggelén egy fiucskának adott életet, délután két órákor az apa és fiucska legnagyobb meglepetésére még két kis lánykával is kedveskedett a szeszélyes gólya néni. Az anya, a fiu és kis hugai is jól érzik magukat. Kérdés, hogy érzi magát a boldog (?) apa? — Nem e azt dudolja, hogy „a gólya, a gólya...”

A szeredi római katolikus templomban a mult szerdán két urasági cseléd esküdt egymásnak örök hűséget. Ájtatos, ünnepies hangulatban áltottak az oltár elé, az esketési szertartást azonban nem állhatták ki zavartalanul, mert a menyasszonnyal a gólya kezdett oklevetetlenkedni, még pedig olyan kihívó módon, hogy nyomban a lakásába kellett visszatérnie. A félbeszakadt esküvő után nem egy ember dudolta magában a násznép köréből, hogy;

„A gólya, a gólya,

De bánatos, de bus a nóta róla.”

Császka György súlyos beteg. Kalocsáról sürgönyzik a megdöböntő hírt, hogy Császka György érsek betegsége felújult és oly komoly jellegűvé vált, hogy környezete katasztrófától tart.

Csaló világbajnok. Robl Taddáus nagyon jól tudta, hogy a hölgyeknek, csak a rendkívüli dolog imponál. Épp ezért hamis nevet vett fel és világbajnoknak adta ki magát és mindenütt csak utazásairól, győzelmeiről és díjairól beszélt. Egy mult-kori hasenheidi mulatságon ismerkedett meg egy fiatal leánnyal, akinek természetesen nagyon imponált a „világbajnok ur” szereplése. A világbajnok ur pedig addig ütötte a vasat, amíg meleg. A mulatságon rögtön telajánlotta bájos hölgyének, hogy aranyórájába bevési a képét. Az udvarias felajánlásnak csak akkor engedett a leány, amikor Robl kijelentette, hogy nem ingyen teszi ezt meg, hanem 5 márka munkadíjért. A hiszékeny leány erre szó nélkül átadta aranyóráját és az 5 márkát az elegáns világbajnoknak, aki másnapra sajátkezűleg ígerte az aranyórát a bájos hölgy képével megörökítve visszazállítani. Azóta sok másnap mult már el, de a világbajnok sem az órával, sem anélkül nem jelentkezett, a hölgy pedig siratja nemcsak az aranyóráját, hanem fess udvarlóját is.

A szerelem halottjai.

A tisztviselőtelepi dráma.

A vőlegény és a menyasszony véres drámája még mindig foglalkoztatja Budapestet. Tegnap délután a temetésükön ott volt majd minden épkezláb ember s a temetési félóra alatt több könyvet hullattak, mint a hány esőcsepp hullott ebben az esztendőben.

A leány temetése volt meghatóbb. Ezer meg ezer fiatal leány jött el, hogy megadja a végtisztességet a szerelem mártírjának. Ott volt az új vőlegényjelölt is, katonaruhában, megtörve. A ruhában nem látszott gyász, de az arca át volt itatva a sirástól.

A tanár temetése egy félórával később kezdődött, fél öt óra felé. Barna tölgyfa koporsóba helyezték és körülbelül ezer ember kísérté ki az új temető halottas házából a frissen hantolt sirjáig. Ott voltak a barátai, kollégái, akiket mindnyájukat megdöböntett az intelligens, okos fiatalember rettenetes vérengzése.

A sirnál Horvát evangélikus lelkész tartott beszédet, a melyben elbucsztatva a fiatal embert a szülőitől. A beszéd végén, a mikor a koporsót leeresztették a sirba, a borzalmas jelenet következett. A fiu anyja

özvegy
sírásóna
csákány

mat!

Ot

is, aki

szolta e

Er

Mautritz

irva:

kos tan

rágót K

Kr

ban javu

moly ta

a változ

nul agy

ségét vi

lyosabb

képpen

Kr

Battlayn

kimentel

koszoru

füt talá

reggel C

jött ki l

A

Ilonka e

amikor

dennapr

mondta,

mes len

regényb

hősnői,

gött fel

de nem

A

tiz óra

Ilonkaér

jelentek

végezte.

de nem

de nem

de nem

de nem

(Szerk.

az Arad

ugyanaz

dokkal

tőri me

a széke

hegyeke

s anya

fulasztó

A

szűkebb

kat az

aknamu

A

kelytest

vérhez.

saság k

sadalmi

székelyv

S

bad lett

dekében

ország,

véreért,

A

minden

számítar

hágón t

berekre,

magyar

A

szerezni

tató a l

özvegy Mauritz Rezsóné nekiugrott egyik sirásónak és ki akarta csavarni a kezéből a csákányt. Közben folyton azt kiabálta:

— Elrabolta a fiamat, elviszik a fiamat!

Ott volt a temetőben a tanár öcsese is, aki Temesváron tüzerönkéntes, ő vonzolta el a félig ájult anyát a sirtól.

Érdekes, hogy Kremmer Ilonka kapott Mautritztől koszorút. A szalagjára ez volt írva: „A szerencsétlen Ilikének!” A gyilkos tanár sirjára azonban nem küldtek virágot Kremmerék.

Kremmer Ilonka apjának az állapotában javulás állott be hétfő reggel óta. A komoly tanár úgy látszik belenyugodott már a változatlanba és ahelyett, hogy czéltalanul agyongyötrné magát, igyekszik az egészségét visszanyerni. A májbaja valamivel súlyosabb lett a véres eset óta, de a tulajdonképpen halálós veszedelem elmúlt már.

Kremmerné az érettségiző fiával és Battlaynéval hétfőn reggel már nyolc órákor kimentek a kis Ilonka sirjához. A tegnapi koszorú fölött egy kis csokor fehér szegfűt találtak, temetőőr azt mondta, hogy reggel 6 órákor egy fehérruhás uriaszony jött ki kocsin, az tette a sirra a szegfűket.

A tegnapi temetésen mesélte Kremmer Ilonka egyik barátja.

— Szegény Ilonka, két-három év előtt, amikor még rövid szoknyában járt és mindennapra elfogyasztott egy regényt, gyakran mondta, hogy szeretne borzasztóan szerelmes lenni, azután meghalni. Ugy, mint a regénybeli grófnők, vagy szinpad a szinpad hősnői, meghalni, azután a szinfalak mögött felébredni! . . . Szegényke meghalt, de nem ébred fel többé! . . .

A kálvária-templomban hétfőn délelőtt tíz órákor rekviemet tartottak Kremmer Ilonkának. A család tagjain kívül igen sokan jelentek meg. A szertartást Hock János végezte.

UJDONSÁGOK.

Székelyekről.

(Szerk. Köröspataki Bedő Árpád dr., kiadja az Aradi Székely Otthon. Az agyagfalvi emlékszóbor javára.)

A székelység, a keleti bátyánk ma is ugyanazt a feladatot teljesíti, mint évszázadokkal ezelőtt: a keleti néptenger hullámaif törí meg. Hajdan ezért kiváltságokat kapott a székelység, ma ott roskadozik terméketlen hegyeken segítség híján, kitéve a számban s anyagi megélhetésben erősebb oláhság fulasztó áradatának.

A székelység vár körüli ostromgyűrű mind szűkebbre szorul, fenyegeti derék katonáinkat az éhség, reménytelenség, nemzetiségi aknamunka.

A megdöbbentő halálharcban a székelységtestvér segítségül kiáltott a magyartestvérhez. Rövidesen ötvennél több székelység társaság kezdte hirdetni a székelységkérdést társadalmilag és az állam komolyan elővette a székelységvasutak kérdését.

S azóta a székelységkérdésnek nem szabad letűnnie napirendről. Ha a ruthének érdekében mentő munkát tudott indítani az ország, tudjon tenni a legvérbelibb östestvéréért, a székelységért.

A nemzet élethalálkérdése érdekeljen minden magyar embert; de kiváltképpen is számítania kell az ügynek azokra a királyhágón túlrá szakadt székelység hivatalnok emberekre, kik tekintélyes részét teszik már a magyar művelt középosztálynak.

A székelységkérdésben rövid tájékozódást szerezni mindenkinek szüksége. Ily tájékozató a Bedő Árpád szerkesztette füzet, a

melyet az első Székely-Társaság, az Aradi Székely Otthon adott ki s amelyhez albisi Barabás Béla a közszeretben álló derék képviselő irt előszót.

Aki e füzetet megveszi (1 kor.) gyarapítja egyszermind az agyagfalván föllábitandó emlékszóbor tőkéjét. Agyagfalva a székelység Rákosmezeje. Itt gyűltek össze olykor, ha elborult a hadak utja.

A hadak utja elborult, Attila megfogyatkozott népe segítségért kiált: a magyarságnak meg kell hallania, segítségére kell sietnie minden erejével, anyagi s erkölcsi segítséggel és testvéri érdeklődésével.

A könyv kapható Székely föld-felmérési felügyelő urnál a kataszteri hivatal épületében (Simonffy-ház.) — r.—r.

Czukorspárga mint harisnyakötő.

A menyasszony toilette-titka.

Nagyon bolondos, pikáns szerelmi históriáról beszélnek egyik nagyon közeli városban. Az esetet, mely ritkítja a párját, így írja meg tudósítónk:

A történet hősei: egy sikkes uri leány abból a fajtából, amelyet „jukker leánynak” neveznek, egy csinos és felette „jóizlésű” fiatal ember és egy pár harisnyakötő. A fiú és a leány jegyesek voltak s ha véletlenül nem találják fel a harisnyakötőt, vagy legalább is az elastikus fajtáját annak, hát legközelebb fess, elegáns pár lett volna belőlük. De oh sors! Az az illatos csipkék közé rejtett kis jószág tönkre tett egy egész életboldogságot. És pedig igen különös módon s akkor mutatkozott, amikor még nem lett volna szabad mutatkoznia. Csak ennyi volt az egész s mégis milyen nagy baj keveredett belőle.

A szép mátkapár pár nap előtt rendes szokás szerint együtt sétálgatott a menyasszony szüleinek kertjében. Karba-karban, egymáshoz simulva suttogtak a jövő boldogságáról. Akik így látták őket, gyönyörködve mondták: de szép pár ez! A leány magas karcsu, elegáns mint egy alapítványi hölgy, ruhája dicséretére vált volna még Worthnak is, pláne a halványzöld selyem alsószoknyája, mely oly sejtelmesen suhogott s a melyet kedves kacérsággal emelt meg, hogy minden rithmikus mozdulatnál iáttatni engedé az áttört „nyilas” harisnyába bujtatott pompás bokákat. S amilyen sikkes volt a leány, olyan volt a fiú is. Az ugynevezett hanyag elegancia a tökéletességig érvényre jutott rajta. Szóval lámpával sem lehetett volna különb párt találni.

Séta közben a leány hirtelen megállt s mialatt arcát teljesen előntötte a vér, alig hallható hangon arra kérte vőlegényét, engedné meg, hogy bemenjen a közeli lugasba, mert hirtelen rosszullett fogta el. A vőlegény megijedt s karjával átölelve a leányt, maga akarta a lugasba vezetni. De az hevesen tiltakozott s nem engedte meg, hogy kövesse. A fiú ezt különösnek találta s midőn menyasszonya pár percnyi várakozás után sem adott életjelt magáról, lassan a lugasba lépett és a levelek között bepillantott. Hogy mit látott ott, azt a levele árulta el, melyet másnap a postás hozott a mit sem sejtő menyasszonynak.

A jegygyűrű volt benne, meg egy négyszer összekötözött czukorspárga, magyarázatul pedig e sorok!

„Miután jó izlésemmel ellenkezik, hogy jövendőbeli nőm harisnyakötője czukorspárgából legyen, a gyűrű melletklésével feloldom szava alól stb.”

Eddig a történet. Hogy azóta kibékült e az érzékeny vőlegény, nem tudjuk. Miután azonban Byron óta, aki azért, mert szerelmesét enni látta, faképnél hagyta — ilyen bolondot még nem igen csinált valaki, érdemesnek tartottuk ezt a pikáns kis epizódot megörökíteni.

— **A keresk. és iparkamara** közös bizottsága tegnap délután 4 órákor tartotta előkészítő ülését, melyen a f. hó 7-én tartandó kamarai közgyűlés napirendjére tűzött ügyeket tárgyalta, illetőleg előkészítette. Ezen ülést közvetlenül megelőzte az elnöki tanács ülése, melyen a neki fentartott ügyekben rendelkezéseit megtette. A közös bizottsági ülésen jelen voltak: Szabó Kálmán elnök, Szent-Királyi Tivadar és Serly Ede al-elnökök, Dávidházy Kálmán, Szántó Győző, Tóth Kálmán, Váray János és Zádor Lajos kamarai tagok.

— **Kölcsonös áthelyezés.** A pénzügyi kormány Péter József debreczeni és Hadházy Imre kolozsvári dohánygyári aligazgatókat kölcsonösen áthelyezte. Hadházy Imre a múlt évben távozott Debreczenből és itt élénk részt vett a társadalmi életben. Visszatérésének híret örömmel fogadják nagyszámu ismerősei és barátai.

— **Az ipartestületből.** Az ipartestületi előjáróság ülése szerdán, e hónap 6-án, délután 5 órákor lesz az ipartestület tanácstermében.

— **Zichy Géza és Rácz Károly.** Zichy Géza gróf, a félkezű zongora király és európai hírű zeneszerző érdekes elismeréssel adózik Rácz Károlynak, az egyik legkiválóbb magyar cigányprimásnak. Ugyanis hívó levél érkezett Tetétlenről, Zichy Géza gróftól, a ki a nyarat tetétleni kastélyában tölti. Zichy mester Rácz Károlyt a zenekarával együtt hívatta ki magához csütörtökre. Több külföldi zeneművész és a müncheni operának az igazgatója időznek nála, akik ugyan már hallottak magyar cigányzenét, de „az igazit” még sem hallották a tetétleni gróf szerint, a ki éppen „az igazi magyar zenének” a bemutatása végett hívatta ki Ráczékat ősi kastélyába.

— **Gyalogosan utazgató diákok.** Öreg collegiumunknak minden esztendőben akad több vállalkozó diákja, kik gyalogosan vagy jó kedvvel s türes zsebbel neki indulnak szép országunk valamely szépséges vidékének, hogy a nagy szünidő alatt lássanak, tanuljanak, tapasztaljanak s megismerjék minden esztendőben más, más részét édes hazájuknak. Cs. Vajda Jenő VI., Szilagi János V- és Polacsek Jenő V. o. tanulók indulnak most gyalogszerrel a gyönyörűséges magos Tátrába. Jó erőt, jó egészséget kívánunk nekik a szép és hasznos utra.

— **Pályázat építkezésekre.** A nyiregyházi, nyirbátori, kisvárdai és nagytárkányi m. kir. dohánybeváltó hivatali telepeken szükséges tartozási és új építési munkákra pályázatot hirdet a nyiregyházi dohánybeváltó felügyelőség. Az ajánlatok 1904. év. július hó 20 nap délelőtti 10 órájára nyújtandók be a fentirt felügyelőséghez. A bánatpénz összege 5. százalék. Elhelyezendő valamelyik kir. adóhivatalnál, letétjegy csatolandó.

— **Meghaltak.** Becker Frida ágostai hajadon nevelőnő 24 éves, Szatmári Margit ev. ref. 23 éves hajadon, Beregi Jánosné Dereczkei Zsuzsánna ev. ref. 40 éves, Király Gábor ev. ref. 32 éves vágóhídi szolga, Fikker József róm. kath. 62 éves pékmester, Daróczy József ev. ref. 42 éves napszámos, Ádám Józsefné Pap Zsuzsánna gör. kath. 21 éves, özv. Harangi Bálintné Kabai Sára ev. ref. 77 éves szegényházi ápoló, Szabó Mihály ev. ref. 12 hónapos, Jeremiás Anna

ev. ref. 2 hónapos, Szabó Sándor ev. ref. 10 hónapos, Kuk József gör. kath. 5 hónapos, Boros Eszter ev. ref. 10 hónapos, Horváth Mihály róm. kath. 7 hónapos, Balogh Sándor ev. ref. 4 hónapos, Szemerédi Mária róm. kath. 3 hónapos, Pap Juliánna ev. ref. 2 hónapos, Földes Etel ev. ref. 1 hónapos, Takács Róza ev. ref. 19 hónapos, Molnár Sándor róm. kath. 9 hónapos, Kuk Kálmán gör. kath. 5 hónapos csecsemők, Vedres Mihály ev. ref. 80 éves szegényházi ápol.

— **Utóállítás.** Ma délelőtt 9 órakor a Pavillon kaszárnyában utóállítás lesz, a melyre a sorozásról eddig elmaradtaknak kell jelentkezniök.

— **A „Kossuth Dalkör”** 1904. július 3-án tartott dalestélyen felülfizettek: Lókodi Gábor 2 kor., Jóna István 1 kor., Csengeri József 60 fillér, Ferge István 4 k., Kovács János 10 kor., N. N. 2 kor. Nagy Lajosné 2 kor., Lévy Izsó 5 kor., Ottó Henrik 1 kor., Mikó Józsefne 3 korona, Kereszturi János 4 kor., Kelemen Sándor 1 kor., Szokoly Géza 1 kor., Szele György 6 kor., Szabó Jánosné 4 kor., Asztalos Gáborné 2 kor., Szilágyi János 2 kor., X. és Y. 10 kor., Balogh Antal 1 kor., Molnár Ambrus 2 kor. A dalkör nevében köszönettel nyugtazza Kalmár István a Kossuth Dalkör pénztárosa.

— **Halott a bormérésben.** Iszákos ember volt világeletében Hajós Elek lakatossegéd. Beteljesült rajta e nóta: életemnek végórát töltöm a kocsmába. Hétfőn délben 12 óratájt részeg állapotban betámolygott a Csapó-utca 40. sz. a Csóka József bormérésébe, aki azonban az amugy is elázott embernek nem adott pálinkát. A részeg ember erre az egyik asztal mellé ült és nehéz fejét lehajtotta. Már délután 4 óra lehetett, amikor a gazda szőlítani kezdte. De az nem mozdult. Akkor vette észre a gazda, hogy halott ül az asztalnál. A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy a halál két órával előbb állhatott be. Idült, szervi szeszmergezés következtében beállított szívszélhűdés ölte meg. Holttestét beszállították a közkórházba.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, de különösen a kereskedő ifjak dalárdája, kik szívesek voltak felelhetetlen Irénke kis leányunk temetésén megjelenni, fogadják ezuton is halás köszönetünket. Uray Vilmos és neje.

— **Talált tárgy.** A napokban találtatott egy kerékpár talpalló; igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányság bünygyi osztályánál.

— **A m. kir. adóhivatalnál** a hivatalos órák folyó hó 5-től kezdődőleg aug. végéig reggeli 7, délután 1 óráig tartanak. Pénz kezelés reggeli 8-tól déli 12 óráig teljesítetik.

— **Baleset.** A gép áldozata lett Nagy István fiatal tanyai napszámosnak három ujjja. A szecskavágógép munkaközben odakapta a kezét és három ujját levágta. Behozták a kórházba, állapota a sok vérvesztés miatt válságos.

— **A püspökladányi őrsvezetőről.** Teljesen hiteles, eredeti tudósítást kapunk Németh Pál birhedi püspökladányi őrsvezető viselt dolgairól. Jellemzi az ő viselkedését ez a kis történetke, mely a vasuti sztrájk harmadik napján játszódott le a püspökladányi állomás előtt. Tisza belügyminiszter rendeletére a püspökladányi csendőr-

seg a vasuti sztrájk harmadik napján meglepte az állomást, hogy az eddigi rendet megzavarják. Mert úgy is lett. Egyik kocsi-toló a raktártól jött a sinek között az állomás felé; mikor az étterem elé érkezett, az ott beszélgető vasuti tisztviselőket és más püspökladányi urakat mosolygós kedvvel így köszöntette:

— Eljen a sztrájk!

Más se kellett az ott lépegető Németh Pál őrsvezetőnek, ráripakodott a kedélyeskedő vasutasra.

— Mit ordit itt? Fogja be a száját.

Izgató! Vasra veretem.

S csakugyan intett egyik legényének s a közönség legnagyobb megbotráncolására bekísértette a kocsi-tolót. Az állomásfőnök is kijött Németh Pál ur kitöréseire s megkérdezte tőle, hogy mi a baj?

— Mi köze hozzá? És hiába udvariaskodott a főnök, hogy neki tudnia kell, hogy miről van szó, mert ő felebbvalója a vasutasoknak itt s ő rendelkezik velök. Németh Pál neki esett a főnöknek is, azt hangoztatván, hogy neki az isten se parancsol. Ilyen módon bánt Ladányban a keze ügyébe került emberrel Németh, ha sokan látták. Gondolhatjuk most már, hogy mit csinált azokkal, akiknek nem volt tanujok!

— **Elgázolt kisfiu.** Hétfőn délben a Hungaria-kávéház előtt Schaf János táncmester kocsija elgázolta Grün Salamon Simonffy-utca 11. sz. alatti lakos Ede nevű 6 éves kis fiát, aki az óvintézetből jöve az átjárón haladt. A kocsi nem figyelt az utra s a gyorsan menő lovak a kis gyermeket elütötték. Grün Edét a közel lakó Szöllősi Béla dr. orvoshoz vitték, aki a gyermeket megvizsgálta s megállapította, hogy csonttörést a kis fiu sehol nem szenvedett, ellenben zuzódások vannak a fején, az arczán, derekán és a ballában. A vizsgálatot megindították.

— **4296 akácért 4296 korona.** Mintegy két év előtt Szöllősi Imre és társai, földesi lakosok, a város szováti birtokának bérlői a birtokot határoló akácok nagy részét kivágták és saját céljaikra felhasználták. A feljelentés alapján vizsgálatot indítottak és a vizsgálat beigazolta a feljelentésben foglaltak valódiságát és hitelesen megállapították, hogy a határákácok száma 6600 darab volt, melyből a volt bérlők 4296 darabot vágtak ki. A kivágott fákért a volt bérlők a szerződés szerint, kártérítést tartoznak fizetni és pedig darabonként 1 koronát. A tanács most értesítette a volt bérlőket, hogy a szerződés értelmében a hiányzó fákért 15 nap alatt fizessenek 4296 koronát.

— **Díjlövészet.** Vasárnap a polgári lövészet díjat nyertek: Fürst Ödön 80 körrel, Tóth Ferencz 72 körrel, Gerőcz József a legjobb mély lövéssel.

— **Feljelentette a osábitó.** Hely és foglalkozás nélkül tartózkodott Debreczenben Ujlaki Erzsébet 28 éves cselédeány, akit a rendőrségnek feljelentett valaki. A szerencsétlen teremtés csak pár nap óta volt hely nélkül. Ennek pedig az volt az oka, hogy a szegény, elcsábitott lány az anyai örömei előtt áll és dolgozni nem tud már. Ez kellemetlen volt annak a valakinek, aki a szerencsétlent kékre-zöldre verte előbb és azt akarta, hogy az elcsábitott leány eltávozzon Debreczenből. Mert nem ment, feljelentette, hogy nincs lakása és foglalkozása. A törvényben is járatos valaki tudta, hogy a leányt el fogják toloncolni. Így akart megszabadulni a megejtett leánytól, a

leketlen ember. A rendőrség segítségével akarta eltoloncoltatni szegényt, akinek nem a nyirkos, büzhödött rendőrségi börtönben, hanem a kórházban volna a helye, ahol megfelelő ápolásban részesülhet.

— **Dr. Gáspár Géza** orvos fürdőre utazott, ezen idő alatt dr. Szalay Béla orvos helyettesíti.

— **Mentze Henrik** újdonságok áruházában igen olcsón lehet vásárolni.

— **Képzéskészítési kiállítás** Mentzenél.

— **Új töltésű villanylámpák** érkeztek Mentze Henrik újdonságok áruházába, Placz- és Szent-Anna-u. sarkán.

TÁVIRATOK.

Orosz-japán háborúról.

Port-Artúr ostroma.

London, július 4. Port-Artur e'ött június 23-án nagy csata volt, amelyben az oroszok óriási vereséget szenvedtek. A japánok a várostól 10 mérföldnyire fekvő egyik magaslatot foglaltak el, amelyre ágyukat vontattak fel.

Az oroszok előnyomulása.

London, július 4. Mitsenko orosz tábornok Szicsán mellett a japán előhadat megverte és a 3 szorost visszafoglalta.

Az orosz békülési szeretne.

London, július 4. A londoni francia nagykövet lépéseknél tett az angol politika kitűnőségeinél a béke helyreállítása iránt. Petervárott a békepárt kerekedett felül. A cár is akarja a békét.

Bánffy beszédének hatása.

Budapest, július 4. A képviselőház Bánffy beszédének hatása alatt állt ma, a mely leirhatatlan. Bánffy általános vélekedés szerint egyszerűen a legelső szónokok közé emelkedett. A tüggetlenség, Ugron és néppárt egyik része folyton éljenzte és tapsolta, csak a nemzeti pártiak fogadták hűvösen. Ezt már hallottuk mástól, máskor is — kiáltották közbe többször. A kormánypárt is nagy figyelemmel hallgatta. Beszéde után a kormánypárttól az üdvözlők közémént Haltay Ferencz is gratulálni és azt mondta, hogy a kiegyezésnek a 14. paragrafussal való megkötését ő nem helyeselte azelőtt se most se.

— Emlékszem rá, — felelte Bánffy. Hármán voltak akkor is. Te, Neuman Armin és Mohay Sándor.

Tisza István Geszten, Héderváry Bécsben volt. Az egész főváros elragadtatással beszél Bánffyrol.

Az égő község.

Nagyszében, július 4. Toroczka község lángokban áll. Eddig száz háznál több égett le. Az egész község le fog égni a nagy szélben. A lakosság földönfutó koldus lett.

Földosztó parasztok.

Nagybecskerek, július 4. Janovay Imre ittebei nagybirtokos pusztáját ma a község lakosai elfoglalták és felosztották egymás közt. A község lakói perben álltak a birtokért. Janovayval, de a pert elvesztették. Így akarták hát elfoglalni a szerintök ősi juszt. Az alispán katonaságot és csendőrséget küldött Ittebére.

Törvénykezés.

A rákosi vasutasok bünpöre. A mióta a vasuti sztrájk lezajlott, a budapesti büntető bíróságok sokat foglalkoznak a sztrájk előzményeivel és lefolyásával és pedig a

királyi ü...
egy egy...
előtt a...
esemény...
A budap...
vénykő...
tali hata...
büntető...
meghatá...
tettét lá...
vetkező...
Balázs...
állomási...
26 éves...
zásu va...
ev. ref...
rendező...
izr. vall...
napidija...
k. nagy...
kezőt;...
7. Pázm...
származ...
23 éves...
ört; 9...
zsönyi...
János 2...
csirende...
r. k. bu...
müller...
villanyg...
állomási...
rencz 3...
mozdon...
32 éves...
A...
ideiglen...
ben a...
A tárgy...
széről...
igen na...
ras elnö...
Alfréd...
közvéda...
képvisel...
zsonyi...
képvisel...
Dezső...
Imre ü...
A...
tetése u...
a bírósá...
általano...
a közön...
szés nyi...
hogy a...
lentek n...
bizonyít...
Ba...
elnök el...
—
—
értem...
—
gét nem...
ményt k...
leintetté...
—
csopázta...
leintetté...
mikor a...
a vasuta...
reggel t...
tam, me...
lesz rám...
nat már...
—
amelybe...
—
is volt a...
két koro...
—
harmadr...
a pályau...
—

királyi ügyészség indítványára mindannyiszor egy egy főtárgyalás keretében. Hétfőn dél előtt a Rákos-rendező pályaudvaron történt események foglalkoztatták a törvényszéket. A budapesti királyi ügyészség a büntetőtörvénykönyv 480. és 481. §-aiba ütköző hivatali hatalommal való visszaélés, továbbá a büntetőtörvénykönyv 484. és 486. §-aiban meghatározott közveszélyű cselekmény büntetést látja fenforogni és a bíróság a következő vádlottakat le is tartóztatta: 1. Balázs János 40 éves r. kat. budapesti máv. állomási máházót; 2. Dámitrievics Dragulin 26 éves gör. kel. vallású, ploschitzi származású vasuti őrt; 3. Csele József 40 éves ev. ref. vallású, soponyai származású kocsi-rendezőt; 4. Farbenheim Miksa 28 éves izr. vallású, esztergomi származású, máv. napidijast; 5. Mazán András 36 éves, r. k. magyar szőlgyei származású kisegítő fészket; 6. Bohus Mihály 39 éves váltóőrt; 7. Pázmány Lipót 33 éves izr., számpori származású vonatfékezőt; 8. Jancsó József 28 éves, r. k. vallású jászárokszállási váltóőrt; 9. Czentár János 31 éves, r. k. böszönyi származású kocsi-rendezőt; 10. Czeh János 27 éves, r. k. csabai származású kocsi-rendezőt; 11. Hermann István 33 éves r. k. budapesti máv. kocsimestert; 12. Kampfmüller Béla 36 éves r. k. mezőörsi máv. villanygépkezelőt; 13. Tóth Pál budapesti állomási máházót; 14. Mennersdorfer Ferencz 34 éves r. k. diószegi származású mozdonyvezetőt és végül 15. Muray József 32 éves izraelita, budapesti mozdonyvezetőt.

A vádlottakat három héttel ezelőtt ideiglenesen szabadlábra helyezték és ügyükben a mai napra tüzték ki a főtárgyalást. A tárgyaláson, amely iránt a közönség részéről, főképen pedig a vasutasok köréből igen nagy érdeklődés nyilvánult Oláh Andras elnököt; szavazóbirák: dr. Dolleschall Alfréd és dr. Füzesséry Zoltán voltak; a közvédat dr. Geszty Andor királyi ügyész képviselte a védelmet Eötvös Károly, Váczsonyi Vilmos, Benedek János országgyűlési képviselők; dr. Báltaszky Lajos, dr. Rácz Dező, dr. Bródy Ernő és dr. Balogh N. Imre ügyvédek látták el.

A vádirat rendelkező részének ismeretése után az elnök a vádlottakat szólította a bíróság elé egyenként kihallgatta őket. Az általános kérdésekre. Azután figyelmeztette a közönséget, hogy a tetszés vagy nem tetszés nyilvánítástól tartózkodják, konstátálta, hogy a megidézett számos tanu közül kik jelentek meg és tíz óra után megkezdtek a bizonyítási eljárást.

Balázs János vádlottat hallgatta ki az elnök először.

— Tudja ön mivel van vádolva?

— Hallottam, de nem tudom, nem is értem.

— Az a vád, hogy hivatali kötelességét nem teljesítette és közveszélyű cselekményt követett el társaival, mikor a vonatot leintették. Nos, bűnösnek érzi magát?

— Nem, nagyságos uram. Éppen vacsoráztam, mikor a vonat beérkezett és azt leintették. Én is odafutottam és hallottam, mikor a rendőrség képviselője felszólította a vasutasokat, hogy maradjanak nyugton és reggel térjenek vissza. Én azonban maradtam, mert azt hittem, hogy esetleg szükség lesz rám. Akkor, mikor odaérkeztem, a vonat már állott.

— Ön egy összeesküvésit ívet is aláirt, amelyben esküt tesz, hogy összetart.

— Az nem összeesküvésit, hanem gyűjtő is volt a sztrájk céljaira és én adtam is két koronát.

— Ön nem tagadta meg a szolgálatot?

— Nem, másnap szabad időm volt, harmadnap pedig a rendőrség nem engedett a pályaudvarra.

— A rendőrségi állomásában az van,

hogy másnap megtagadta a szolgálatot, mert attól félt, hogy agyonütik.

— Ezt mondtam. Bérczi kapitány, aki engem összegazemberezett, azt írta a jegyzőkönyvbe, amiatt akart és nekem hallgatnom kellett.

Délután a tanuk kihallgatására került a sor. Itéletet előreláthatólag majd csak 3, 4 nap múlva hoz a bíróság.

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Bűnügyi regény az amerikai életről. 36. TIZEDIK FEJEZET.

— Milyen messze hajtunk? — kérdezte Gusztáv, mikor a kocsi már jó ideje vitte.

— Nem kapott választ. Erre ismét megkérdezte a vele szemben ülőt.

— Bocsásson meg — felelte az. Nagyon elmélyedtem és az ön megjegyzését nem hallottam. Keene ur négy kilométerre fekszik az erdőbeli gunyhóban.

— Hegy került oda?

— Alighanem üldözött valakit.

— Ismeri ön Keenet?

— Hogyne.

— Jones Henry ön?

— Igen.

— Sulyosan megsérült Keene?

— Halálosan.

— Hogy történt vele a szerencsétlenség?

— Az erdőben valami gazficzkót üldözött és a lováról lezuhant.

Erre hallgatásba merültek mindketten. Lassan eltűnt a város lámpásai által szóró világosság és kocsi kirobogott az országútra. Mikor végre megállt, környes-körül mély csend uralkodott. Jones kinyitotta a kocsi ajtaját, mire mindketten kiszálltak, Jones kifizette a kocsiat, mire az elhajtott, úgy hogy mindketten ott maradtak az országúton.

— Hm — mormogta a mérnök — ez a dolog sehogysem tetszik nekem.

— Ha akar, még visszafordulhat, bár ez nagy lelketlenség volna azzal a szegény emberrel szemben, aki az erdei gunyhóban fekszik és aki azt állította, hogy ön barátja neki Bármint cselekszik is, önön áll, én nyugodt vagyok, mert kötelességem teljesítettem.

— Milyen messze van az gunyhó?

— Menjen hát előre, én követni fogom — mondta határozott hangon a mérnök és erre mindketten az erdőbe vezető gyalogösvényen megindultak.

Gusztáv gyanút fogott, de már késő volt, hogy visszaforduljon. A kezét a revolverére tette és ment az elől haladó férfi után. Elhatározta, hogy a kalandos vállalkozást végig csinálja. Nem sokára észrevette, hogy a sötétségből fény villan elő és nem sokára mindketten a jelzett gunyhó előtt állottak meg, amely az erdőn keresztül folyó patakocská mellett állt, amely szikláról-sziklára szökdecselve hömpölygött tova.

[Folytatjuk]

A

Hidegvizgyógyintézet

a nagyerdei fürdőben
már MEGNYILT.

Ugyanott mindenféle
gyógyfürdők
előállítanak.

Blous különlegességek

Angol aljak, Angol Costümök

nagy választékban

Klein Sámuel — ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltök áruházában.

Mérték utáni Blousok leggyorsabban elkészülnek.

Kiváló minőségű rizling,

ezerjő, fehér burgundi, zöld

sylván, kövidinka és erdei

tiszta fajborok kaphatók

Hajduhadházon,

Veszprémy István

pinczejében.

Árak: 20—25 frtig hekto-

literenként, hely-

ben, vevő hordójába töltve.

Szépség, Szépités a jóizlés követelménye!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy laboratóriumomat új gépekkel és új személyzettel láttam el, melyek folytán minden eddigi esetleges panaszra való ok ki van zárva. Gyors expedíció hygienicus tisztaság! Matild arczkenőcs, crém, Matild szappan, hajrestorer, mely anélkül hogy festené vissza változtatja eredeti színére az őszülő haját, bajuszt. Felülmulhatatlan ártalmas anyagokat nem tartalmazó készítmények. Tessék megpróbálni, ha bármelyik nem használnál árát minden kibuvó nélkül visszaadom. KUN ISTVÁN gyógyszerész, első magyar „Matild“ műlaboratoriuma (a párisi laboratorie cosmetique „Matilde“) mintájára. (Alapítotott 1895-ben, Budapest.) Debreczeni raktár: Tóth Béla gyógyszerésztárában.

Erdei József

épület- és műlakatos

DEBRECZEN. Kandia-utca 19.

a legolcsóbb árak mellett vállal épületeknél előforduló egyszerű és díszmunkákat.

Vasszerkezet munkákat benyújtott, vagy általa szerkesztett rajz után tökéletes kivitelben. Kivánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

ETERNIT-PALA AZBESZT CEMENT-PALA.

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Gyár: NYERGES-UJFALU.

Elpusztithatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK képviselője és raktára:

LUKÁCS VILMOSNÁL DEBRECZEN, Hatvan-utca 5. szám.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Miklós és Markbreit fiók üzletében Piacz-utca fő tőzsde mellett. Hallatlan olcsón beszerezhető kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigarettatárczák, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománc edények és számtalan itt fel nem sorolt áru.

Egy kopirprést és egy Wertheim szekrényt megvételre keres a Szőlősgazdák szövetségére, Piacz u. 81.

Használt vetőgépek 13, 15, 17 soros teljesen kijavítva olcsó árban kényelmes fizetési feltételek mellett kaphatók Rahmer Sándornál Piacz-u. 26. sz. nagy trafik udvar. Ugyanott egy Ganz gyártmányú szab. Schweitzer daráló és egy teljesen tüzemképes használt járgányos cséplőkészlet is igen olcsón eladó.

DEUTSCH LAJOS

fűszerkereskedő, Piacz-utca 38.

Ajánl mint a hajdumegyei méhészegylet elárúsítója

Idői friss pergetésű

akác mézet

1 kiló 60 krajczár.

5 kiló 2 frt 50 krajczár.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár DEBRECZENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECZEN,

főpiacz, a főtőzsdevel szemben kaphatók, hol úgy a legszerényebb, mint a legdiszesebb menasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltek.

Fényképező gépek s hozzá való kellékek. — Teljes lawn tennis és lovagló felszerelések. — Mindennemű utazási czikkek és bőrárúk. — Solingeni zsebkések és ollók. — Férfi ingek, kalapok, nyakkendők

nagyválasztékban kaphatók

BORSOS KATA

műpar- és férfi divat üzletében
Debreczen, városház.

Önműködő fagyalt gépeket, jégsekretyeket, patent záru befőttes üvegeket, különféle nagyságu mézes üvegeket olcsó árban ajánlja

L Á M S Á N D O R

üveg- és porcellán áruháza

DEBRECZEN, Piacz- és Hatvan u. sarkán.

Csak e hó 25-éig!!!

Szőnyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő áruinkat leszállítottuk. Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz darab szőnyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradókat féláron.

Egyes ág- és asztalterítőket féláron.

Egyes flaneltakarókat féláron.

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak e hó 25-éig!!!

!! Méreg nélküli mázoló festék!!

Ólommérgezés elleni védelem!

„LITHOPONE“

az egyedüli pótszer a mérges, veszélyes ólom festékhez; a munkást a rettenetes ólombetegségtől megóvjá, a munkaadónak pedig megtartá a személyzetet egészségben és munkakedvben és épen olyan szép és tartós mázolást eredményez mint az ólomfesték. Olcsóbb mint minden mázoló festék és bármilyen fedő színben szállítható.

Különlegességek: hidszürke } mázolásra kész
gépvörös } megtörve.

Festékek a vasiparnak.

Kapható az állam minden festéküzletében.

Védj egy Kérjünk hordókat kizárólag bevezetett védjeggyel és czégbélyegzővel. Védjegy

Lithopone- und chemische Fabrik: Kasern bei Salzburg.

Bureau: Wien, I. Wallnerstrasse Nr. 11.

Itten Debreczenben általánosságban azt beszélnek, hogy a Maradék áruházban, csakis egyes maradókat lehet olcsón vásárolni, ez azonban téves felfogás, mert üzletemben alanti czikkeket a lehető legolcsóbb árak mellett egész végekből, tehát ép úgy mint a hogyan a gyárból kijönnek, a legutolsó divat szerint lehet beszerezni, a miért is azok, a kik igazán szép, jó, igazán divatos (nem régi, állott) árut olcsón akarnak beszerezni el

ne mulasszák

a „Maradék áruház“-at

a Bika szálloda mellett, a két emeletes Ranunkel-féle palotában meglátogatni, u. m.: fekete és szines ruhaszövetek, francia és mosó delainek, Ponge egyszín és mintázott batisztok és kartonok, itten helyszüke végett elő nem sorolható mindenféle rőfös és rövidáru czikkeket, paplanokat mérték után is készítették és üzleti elvem mindég az lesz, hogy „Élni és élni hagyni.“ Minden olcsó és semmi sem drága.